

INFORMOVANÝ S O U H L A S
s poskytnutím zdravotních služeb (zdravotních výkonů)

Jméno a příjmení pacienta/pacientky ¹	Rodné číslo
Jméno a příjmení zákonného zástupce/opatrovníka ² - u zák. zástupce příbuzenský vztah	
Označení zdravotního výkonu/typ výkonu	
Lumbální punkce Diagnostický výkon	

Popis, účel a předpokládaný přínos výkonu. Příčina a původ nemoci (je-li znám), stadium, předpokládaný vývoj:

Lumbální punkce je vyšetřením běžně prováděným na každém neurologickém oddělení. Slouží k průkazu a diferenciální diagnóze zánětlivého postižení nervové soustavy, krvácení v oblasti nervového systému (v mozku, míše a jejich obalech) a dalších onemocnění nervové soustavy. Mozkomíšní mok je v přímém kontaktu s nervovými strukturami a odráží tedy pochody probíhající v nervovém systému daleko přesněji, než je tomu u vyšetření krve. Řada změn, které se v rámci postižení nervového systému objeví v mozkomíšním moku, není pak při vyšetření krve vůbec patrná. Proto není toto vyšetření nahraditelné jinou metodou.

Vlastní vyšetření spočívá v odběru nevelkého množství mozkomíšního moku jehlou, zavedenou většinou mezi 4. a 5. bederní obratel do páteřního kanálu. Provádí se obvykle vsedě, méně často vleže na boku s pokrčenýma nohama. V případě těžších degenerativních změn (nárůstků) na páteři vyšetřovaného, může být punkce obtížnější, s nutností opakovaného pokusu při hledání optimální přístupové cesty do páteřního kanálu. Lokální znecitlivění se rutinně neprovádí.

Rizika obecně spojená s výkonem, rizika spojená s osobou pacienta vzhledem k jeho věku, předchozím zdravotním komplikacím, souběžným chorobám apod., naléhavost výkonu, možnost jeho odložení, příp. rizika spojená s odkladem:

- Infekční komplikace jsou málo pravděpodobné. Výkon se provádí ve sterilních podmínkách, proto připadá v úvahu pouze zavlečení infekce ze zánětlivého kožního ložiska (např. furunkl). S touto komplikací jsme se na našem pracovišti nesetkali.
- U pacientů se zvýšeným nitrolebním tlakem způsobeným např. tumorem, krvácením nebo otokem mozku může dojít ke stlačení životně důležitých struktur v mozkovém kmeni. Toto riziko vyloučí lékař předchozím klinickým neurologickým vyšetřením, zhodnocením údajů z předchorobí a doplněním předchozího zobrazovacího vyšetření mozku či vyšetření očního pozadí.
- Riziko krvácení je výraznější jen u lidí, kteří jsou léčeni preparáty na ředění krve (Warfarin, Pradaxa, Xarelto aj.) nebo trpí poruchou krevní srážlivosti. Lékař vždy zhodnotí očekávaný přínos a riziko výkonu, případně dočasnou úpravou léčby riziko krvácení sníží. Drobné krvácení související s výkonem je běžné a pacienta nijak neohrožuje.
- Při proniknutí jehly do páteřního kanálu může dojít k mechanickému podráždění nervových kořenů, které pacient vnímá jako intenzivní, ale krátkou bolest vystřelující do dolních končetin nebo intimní oblasti. Protože bolest trvá velmi krátce, nebývá důvodem k přerušení výkonu. Teoreticky může dojít i k poranění kořene s částečnou ztrátou hybnosti nebo citlivosti, nikdy jsme se však s podobnou komplikací nesetkali. Poranění míchy nehrozí, neboť mícha končí již v oblasti 1.-2. bederního obratle, tedy dostatečně vysoko nad místem vpichu.
- U predisponovaných osob může obava ze zákroku a nepříjemné vjemy, které s ním souvisí, vést ke krátkodobé poruše vědomí v důsledku tzv. synkopy při poklesu krevního tlaku. Varovné příznaky na hrozící synkopu obvykle upozorní s dostatečným předstihem a výkon je poté proveden vleže. Pokud k synkopě dojde, není pro Vás nebezpečná.
- Nepříjemnou komplikací mohou být „postpunkční potíže“, tedy bolesti hlavy, případně závratě, slabosti až zvracení, které jsou vázány na postavení či posazení. Tyto příznaky se rozvíjí nejčastěji s odstupem 2 dnů a trvají obvykle jeden týden. Nejsou pro Vás nebezpečné, nehrozí následky, ale nepříjemné bolesti nelze utlumit běžnými léky. Jen vzácně si stav vyžádá hospitalizaci k zajištění dostatečného příjmu tekutin infúzí, v takovém případě mohou potíže trvat déle, nakonec však také odezní. Riziko postpunkčních potíží lze snížit dodržením klidového režimu po výkonu, dostatečným příjmem tekutin, vhodná je konzumace nápojů s obsahem kofeinu a teofylinu (káva, čaj, kolové nápoje).

Možné alternativy výkonu, jejich výhody a nevýhody, možnost volby alternativy:

toto vyšetření není nahraditelné jinou metodou.

¹ Vlepit štítek nebo vepsat.

² Nehodit se škrtněte.

Možné omezení v obvyklém způsobu života a v pracovní schopnosti po provedení příslušného výkonu a s případnými změnami zdravotního stavu a zdravotní způsobilosti:

viz následující kapitola.

Údaje o léčebném režimu a preventivních opatřeních, která jsou vhodná, o provedení kontrol, případně další potřebné léčbě:

- Z důvodu snížení rizika postpunkčních obtíží doporučujeme po punkci přísný klidový režim. Jeho délka souvisí s použitým typem jehly:
 - po punkci konvenční jehlou trvá klidový režim 24 hodin. Pacient leží v horizontální poloze na lůžku – v úvodu na břiše, po 1 hodině se může přetáčet na boky a záda, ne však s pohybem hlavy nad úroveň těla. Uvedená poloha je dodržována i během vykonávání tělesných potřeb. Vzhledem k délce klidového režimu je výkon touto jehlou prováděn za hospitalizace;
 - v případě použití atraumatické jehly postačuje 4–6hodinový klidový režim, proto je možné výkon provést ambulantně. Protože tento typ jehly není hrazen z prostředků veřejného pojištění, požadujeme finanční spoluúčast. Při ambulantním zákroku také nevzniká nárok na stravu, kterou je nutné si donést.
- Kromě klidového režimu je bez ohledu na použitou jehlu po výkonu důležitý dostatečný přísun tekutin, vodná je konzumace kofeinu a teofylinu obsažených v kávě, čaji nebo kolových nápojích. Další doporučení jsou specifikována dle výsledku vyšetření mozkomíšního moku.

Poučení o typu anestezie:

Vpich příliš nebolí, podle potřeby lze kožní a měkké tkáně v okolí vpichu znecitlivět. V případě nekomplikovaného odběru však znecitlivění komfort nijak nezvyšuje, protože se provádí rovněž pomocí jehly.

Pacient/pacientka (zákoný zástupce/opatrovník):

1. Přečtěte si pozorně tento informovaný souhlas vysvětlující podstatu navrhovaného výkonu.
2. Pokud jste plně nerozuměl/a vysvětlení, nebo pokud potřebujete doplňující informace, neváhejte se zeptat.
3. Pokud souhlasíte s textem prohlášení, podepište je.

Pacient (jeho zákoný zástupce/opatrovník) byl poučen o svém právu klást doplňující otázky, svobodně se rozhodnout, zda s navrženým zdravotním výkonem souhlasí, či nikoli, a o svém právu svobodně se rozhodnout o postupu při poskytování zdravotních výkonů, pokud jiné právní předpisy toto právo nevylučují. Bere na vědomí, že zdravotní výkon nemusí být proveden ošetřujícím lékařem. Pacient (jeho zákoný zástupce/opatrovník) prohlašuje, že podaným informacím rozumí, nemá žádné otázky ani nejasnosti a vyslovuje svůj svobodný a informovaný souhlas s uvedenými zdravotními výkony. Současně prohlašuje, že na všechny otázky obdržel srozumitelnou odpověď a vyslovuje souhlas s provedením dalších zde neuvedených výkonů, bude-li to potřebné pro ochranu života a zdraví a nebude-li možné vyžádat si další dodatečný informovaný souhlas.

Pacient byl informován a vzal na vědomí, že předmětným zákrokem nemusí být dosaženo předpokládaného výsledku.

Podpis pacienta/pacientky případně zákonného zástupce/opatrovníka³	V Jilemnici dne: _____ v _____ hodin
Jméno, příjmení (jmenovka) a podpis lékaře	V Jilemnici dne: _____ v _____ hodin

Pacientovi/pacientce bránily v podpisu tohoto informovaného souhlasu tyto důvody:

Svou vůli projevil/a tak, že

Pacient/pacientka se nemohl/a osobně vyjádřit

Svěděk, který byl přítomen projevu vůle k souhlasu

Jméno, příjmení	Podpis	V Jilemnici dne: _____ v _____ hodin

³ Nehodící se škrtněte.